

Caribisch Orgaan voor Hervorming en
Ontwikkeling i.o.

Landspakket Aruba

Uitvoeringsagenda 1 januari – 31 maart 2022

Op 13 november 2020 ondertekenden Aruba en Nederland de onderlinge regeling voor de uitvoering van het Landspakket Aruba. Sinds het tekenen van de onderlinge regeling zijn de eerste stappen gezet voor de realisatie van een breed palet aan hervormingen en investeringen. Deze moeten bijdragen aan de weerbaarheid en veerkracht van economie en samenleving. De economie van Aruba moet aan duurzaam economisch groei- en verdienvermogen winnen. Good-governance, solide overheidsfinanciën en sociale samenhang dragen hierbij aan. Een economie en samenleving ook die beter bestand is tegen crises, met nieuwe kansen voor burgers en bedrijven.

In het Landspakket zijn maatregelen opgenomen op de volgende gebieden: financieel beheer; kosten en effectiviteit van de publieke sector; belastingen; de financiële sector; de economie; zorg; onderwijs en het versterken van de rechtsstaat. De concrete afspraken waar deze maatregelen uit bestaan zijn opgenomen in een uitvoeringsagenda. Voor u ligt thans de Uitvoeringsagenda over de periode van 1 januari tot en met 31 maart 2022 (Q1).

Leeswijzer

In deze Uitvoeringsagenda zijn de gerealiseerde afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2021-Q4 verdwenen, de afspraken uit de Uitvoeringsagenda 2021-Q4 die nog gerealiseerd moeten worden, zijn blijven staan en nieuwe afspraken voor het komende kwartaal (2022-Q1) zijn toegevoegd. Op deze manier is het overzichtelijk welke afspraken gelden voor het komende kwartaal. De beoogde resultaten worden doorgenummerd zodat duidelijk is dat er stappen vooraf zijn gegaan aan de huidige afspraken.

mr. E.C. Wever-Croes
Minister-president
van Aruba

drs. R.W. Knops
Staatssecretaris van
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Thema A:
Financieel beheer

Thema E:
Economische hervormingen

Thema B:
**Kosten en effectiviteit
publieke sector**

Thema F:
Zorg

Thema C:
Belastingen

Thema G:
Onderwijs

Thema D:
Financiële sector

Thema H:
Versterken rechtsstaat

Thema A: Financieel beheer

Doel • het beheersen en het op orde krijgen van het financieel beheer en het financieel toezicht vanuit de noodzaak om als overheid 'in control' te zijn.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.1.1	Juridisch kader aanpassen als basis om financiële kolom te versterken.	1. Inrichting modellen en processen begroting en jaarrekening.	31 januari 2022	Aruba + Nederland	Modellen worden bijgewerkt n.a.v. feedback TWO NED.
			4. Ontwerp verslaggevingsstelsel gereed.	nmb	Aruba + Nederland	Vervolgacties worden in consultatie tussen C(A)ft, de SOAB en de landen AUA, CUR en SXM bepaald aan de hand van de input die C(A)ft en SOAB in december 2021 hebben aangeleverd.	
			5. Modellen en processen begroting en jaarrekening bestuurlijk geformaliseerd.	28 februari 2022	Aruba	Op bestuurlijke formalisering volgt consultatie C(A)ft.	
			6. Vervolgacties bepaald n.a.v. A.1.1.2, startnotitie aanvullende regelgeving financieel beheer.	31 januari 2022	Aruba + Nederland		
			7. nmb	nmb	Aruba + Nederland	Vervolgacties worden bepaald op basis van in december aangeleverde concept uitvoeringsbesluit aanbestedingen (A.1.1.3)	
		A.1.2	Versterken financiële organisatie.	4. Onderzoeksrapportage gereed.	31 januari 2022	Aruba + Nederland	Na deze stap volgt bestuurlijke raadpleging met als doel het volgen van de overeengekomen aanbevelingen.
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.2.2	nmb	nmb	nmb	Aruba + Nederland	Vervolgacties worden bepaald op basis van bestuurlijke besluitvorming over eventuele instelling Committee Nationaal Statistisch Systeem.
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.	A.3.1	Onderzoek naar subsidiebeleid en -uitvoering.	3. Start onderzoek.	1 januari 2022	Aruba + Nederland	
				4. Eindrapportage opgeleverd door onderzoeksbureau.	30 juni 2022	Aruba + Nederland	
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.4.1	Onderzoek naar huidige situatie en doelstellingen.	3. Concept Implementatieplan van aanpak opgesteld.	15 februari 2022	Aruba + Nederland	Vervolgacties worden bepaald n.a.v. concept PvA.

Thema B: Kosten en effectiviteit publieke sector

- Doel**
- de doelmatigheid van de publieke sector verhogen door een verlaging van de public wage bill (in lijn met het Caribisch gemiddelde van 10 procent van het BBP) en het terugdringen van de kosten van de publieke sector in algemene zin;
  - het verhogen van de kwaliteit en de effectiviteit (inclusief uitvoeringskracht) van de publieke sector.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.	B.1.1 Doorlopend.				
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-)overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.2.1 Doorlichting van (semi-)overheidsbedrijven en overheidsentiteiten.	4. Aanbesteding afgerond.	15 januari 2022	Aruba + Nederland	Doorlichting wordt z.s.m. opgestart na voltooiën aanbestedingstraject.
B.3	Op basis van bestaand en/of aanvullende onderzoek wordt met de landen toegewerkt naar een versterking van het luchtvaartstelsel binnen het Koninkrijksverband. Het kan hierbij gaan om nauwe samenwerking van organisaties en het organiseren van uniforme werkprocessen, conform de internationale veiligheidseisen, waarbij gestuurd wordt op efficiëntie en kostenvermindering.	B.3.1 Afspraken die gemaakt worden in de regiegroep Luchtvaart zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Vooralsnog worden geen separate afspraken gemaakt in de uitvoeringsagenda.			Aruba + Nederland	
B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.	B.4.1 Verkenning mogelijkheden wetgevingspool ten behoeve van (tijdelijke) versterking wetgevingsfunctie landen.	4. nnb	nnb	Nederland	Vervolgacties worden bepaald op basis van eind vorig jaar aangeleverde rapport Wetgevingspool (B.4.1.3).
		B.4.2 Voorstellen ontwikkelen om kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren.	1. Ambtelijke voorbereiding gereed voor bestuurlijke sessie over ontwikkeling overheidsorganisatie.	28 februari 2022	Aruba + Nederland	Gezien het belang van de bestuurlijke sessies is er voor gekozen meer tijd te nemen voor beeldvorming/voorbereiding tijdens afstemmingsbijeenkomsten in december, januari en februari.
			2. Bestuurlijke sessie(s) heeft (hebben) plaatsgevonden.	29 april 2022	Aruba + Nederland	
		3. Roadmap ontwikkeling overheidsorganisatie in concept gereed.	29 juni 2022	Aruba + Nederland		
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versoering ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.5.3 In aanvulling op het vergelijkend onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden wordt een benchmark onderzoek uitgevoerd waarin de arbeidsvoorwaarden uit de (semi)publieke sector worden vergeleken met de private sector.	1. Plan van aanpak aanvullend benchmark onderzoek gereed.	1 februari 2022	Aruba + Nederland	
			2. Plan van aanpak aanvullend benchmark onderzoek vastgesteld.	1 maart 2022	Aruba + Nederland	
			3. Aanbesteding aanvullend benchmark onderzoek gestart.	1 maart 2022	Aruba + Nederland	

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).	B.6.2	Juridisch kader onderzoeken.	3. Bestuurlijk afgestemde startnotitie ingeleverd bij COHO i.o.	15 januari 2022	Aruba	
				4. Bestuurlijk principebesluit over startnotitie.	28 februari 2022	Aruba	
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.	B.7.1	Inventarisatie omvang externe inhuur.	3. nnb	nnb	nnb	Vervolgacties zijn bepaald in december 2021 (B.7.1.2). Bij het opstellen van deze Uitvoeringsagenda was de uitkomst daarvan nog niet bekend.
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.8.1	Onderzoek naar de HR-functie.	4. Rapport vastgesteld door stuurgroep.	15 februari 2022	Aruba + Nederland	
				5. Rapport op bestuurlijk niveau vastgesteld.	15 maart 2022	Aruba + Nederland	Vervolg is het uitvoeren van de overeengekomen aanbevelingen.
B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.	B.9.1	Analyse hoe strategisch personeelsbeleid te moderniseren.	3. Opstellen concept beleidsadvies Werving en Selectie voor doorstroom.	31 maart 2022	Aruba	
				4. Concept Plan van Aanpak Digitaal Platform Training en Opleiding gereed.	29 april 2022	Aruba	
		B.9.2	P-cyclus met prestatie-management invoeren.	1. Juridische verankering p-cyclus.	1 juli 2022	Aruba	
				2. Inwerkingtreding p-cyclus.	Uiterlijk 1 januari 2023	Aruba	2022: opleidingsjaar, tevens pilotjaar met div organisatieonderdelen.
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.	B.10.0	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.11.1	Diensten aansluiten op digitaliseringssysteem.	2. Aansluiten prioritaire diensten.	1 januari 2022	Aruba	Betreft specifieke diensten Dienst Infrastructuur en Planning.
				3. Aansluiten prioritaire diensten.	1 februari 2022	Aruba	Betreft volgende groep diensten, namelijk specifieke diensten Dienst Economische Zaken, Handel en Nijverheid.
				4. Bepalen van vervolgstappen op basis van advies Interoperability Pilot Team	15 februari 2022	Aruba	Het Interoperability Pilot team deelt hiertoe informatie m.b.t. het advies naar aanleiding van de evaluatie van de pilot.

Thema C: Belastingen

- Doel**
- het herinrichten van een robuust belastingstelsel met een brede grondslag, dat bijdraagt aan een eerlijke(re) verdeling van het inkomen, stimulering van de economie en uitvoerbaarheid en controleerbaarheid door de Belastingdienst;
  - het realiseren van adequaat ingerichte belastingdiensten.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting	
C.1	Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen: - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.	C.1.2	Nieuw fiscaal stelsel ingevoerd.	1 januari 2023	Aruba		
C.2	De Belastingdienst zal benodigde gegevens van de bancaire sector gaan ontvangen, voor zover dat nog niet gebeurt.	C.2.1	4. Evaluatie actionplan en re-assessment bij OECD aangevraagd om internationale gegevensuitwisseling mogelijk te maken.	1 april 2022	Aruba		
			5. Invoering wijziging in de algemene landsverordening belastingen t.b.v. automatische gegevensuitwisseling.	1 januari 2023	Aruba	In overleg tussen AUA en COHO i.o. is besloten de doorvoering van deze wijziging samen te laten lopen met de algehele wetwijziging i.h.k.v. C.1.1.	
C.3	Compliance-programma's worden voortgezet/opgesteld.	C.3.1	Loopt mee in plan van aanpak C.4.1.				
C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	C.4.1	Plan van aanpak opstellen voor optimalisering en modernisering Belastingdienst, op basis van informatie vanuit Aruba.	5. Rapportage voortgang uitvoering mijlpalenplanning.	1 februari 2022	Aruba	Periodiek wordt gerapporteerd over de voortgang C1 en C4, waarbij ook aandacht wordt besteed aan: aanpassen systemen, organisatieontwikkeling DIMP, communicatie richting samenleving, voorbereidingen bedrijven en organisaties.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Aruba overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.	C.5.1	Invoering Belastingregeling.	2. Behandeling Rijksministerraad.	Eind vierde kwartaal 2021	Aruba + Nederland	
				3. Invoering Belastingregeling.	1 januari 2022		Behoudens tijdige behandeling in RMR en de Staten.

Thema D: Financiële sector

- Doel**
- het realiseren van een stabiele financiële sector die zijn rol ter ondersteuning van de reële economie op een goede manier kan vervullen;
  - het realiseren van een passende wijze van regulering van de financiële sector, waarbij adequaat toezicht wordt gehouden op de naleving;
  - het realiseren van een toezichthouder die tijdig en daadkrachtig optreedt bij problemen bij financiële ondernemingen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
D.3	Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke kosten van de eigen munt versus dollarisatie door een externe onafhankelijke partij. Besluit over wenselijke monetaire structuur. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek zullen de maatregelen worden bepaald en geïmplementeerd.	D.3.1	Dit komt niet eerder dan 2022 aan de orde.				
D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel (DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	D.4.1	Aanpassing DGS en wetgeving rondom bestrijding witwassen en terrorismebestrijding.	3. Vaststelling landsverordening DGS.	nnb	Aruba	Voorstel is in juli 2021 ingediend voor behandeling in de Staten. Datum inwerkingtreding afhankelijk van deze behandeling.
				4. Landsbesluit DGS ingediend bij de Staten.	1 februari 2022	Aruba	Mijlpaalmoment onder voorbehoud van adviseringstraject van de hogeschool.
		D.4.2	Aanpassing overige wetgeving conform wetgevingskalender.	3. Instelling UBO register.	1 maart 2022		
				4. Landsverordening Consumentenkrediet in werking.	nnb		Voorstel is in december 2021 ingediend voor behandeling in de Staten. Datum inwerkingtreding afhankelijk van deze behandeling.

Thema E: Economische hervormingen

- Doel**
- het realiseren van een weerbare, dynamische en veerkrachtige economie;
  - het realiseren van een robuust en betaalbaar sociaal zekerheidsstelsel, dat de prikkels op de juiste plek legt.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.1.1	Analyse van arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving.	4. Stuurgroep stelt eindrapport vast.	1 maart 2022	Aruba + Nederland	
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.2.1					Vervolgstappen worden bepaald mede n.a.v. uitkomsten E3.
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.1	Onderzoek naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten.	5. Integraal meerjaren plan van aanpak vastgesteld.	31 maart 2022	Aruba	In goed overleg is afgesproken de deadline te verschuiven, dit vanwege de complexiteit van het onderwerp en de vele betrokken actoren; de eerdere planning was te optimistisch.
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	E.4.2	Onderzoek naar stelsel van sociale zekerheid.	4. Stuurgroep stelt eindrapport vast.	1 maart 2022	Aruba + Nederland	
E.5	Aruba verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door het COHO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekent de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Aruba en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	E.5.1	Dit wordt doorgeschoven naar een volgende uitvoeringsagenda.				

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
E.6	<p>Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen.</p> <p>Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>	E.6.2	n nb				Vervolgacties worden nog bepaald o.b.v. uitkomsten E.6.1 (doorlichting wet- en regelgeving/ onderzoek ondernemers- en investeringsklimaat) die december 2021 zijn opgeleverd.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk orderingsbeleid.	E.7.2	Digitaliseren van processen.	2. Gekozen services gedigitaliseerd.	1 januari 2022	Aruba	Zie ook B.11.1.2. Traject wordt eerder afgerond dan gepland.
		E.7.3	Bestuurlijke heroverweging inning en afhandeling juridische zaken.	2. Slotrapportage over uitwerking inrichting inningssystematiek en juridische afhandeling.	15 maart 2022	Aruba	
				3. Bestuurlijk besluit over hoe inning en afhandeling juridische zaken te verbeteren.	1 mei 2022	Aruba	

Thema F: Zorg

- Doel**
- het beheersen en beheersbaar houden van COVID-19;
  - het borgen van de continuïteit van de acute zorg;
  - het efficiënt inrichten van de zorg en het realiseren van een robuust en betaalbaar zorgstelsel.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
F.1	Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen: - op peil houden beschikbare IC-capaciteit; - versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek) - op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM); - vergoten en op peil houden testcapaciteit; - invoeren syndroom surveillance; - garanderen voldoende air-ambulance capaciteit; - Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin).	F.1.1 Doorlopend.				
F.2	In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en ander inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan: – reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg); – gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur; – regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland); – rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria; – medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie); – versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg; – herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit.	F.2.1 Afspraken die gemaakt worden in het vierlandenoverleg zijn leidend bij de uitvoering van deze maatregel. Vooralsnog worden geen separate afspraken gemaakt in de uitvoeringsagenda over deze maatregel.				Begin december is een seminar gehouden met alle stakeholders bij F2 om openstaande punten met betrekking tot de formele oprichting van de coöperatie te adresseren – waarvan de uitkomsten bij het opstellen van deze UA nog niet bekend waren. Insteek is, het resultaat in een ministerieel vierlandenoverleg aan de gezagdragers van de landen voor te leggen.
F.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.	F.3.1 Vervolgstappen volgen uit de lopende door Aruba uitgezette onderzoeksopdracht.	1. Voorstel vervolgstappen n.a.v. onderzoeksrapport ambtelijk gereed.	28 februari 2022	Aruba + Nederland	Onderzoeksrapport is naar verwachting in december 2021 opgeleverd. Bij het bepalen van de vervolgstappen wordt ook het bestuurlijke besluitvormingstraject gepland.

Thema G: Onderwijs

- Doel**
- het realiseren van een basiskwaliteit van onderwijs;
  - realiseren van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt;
  - het realiseren van goede doorstroom tussen stelsels van onderwijs (al dan niet in Europees Nederland).

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
G.1	<p>Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderwijskwaliteit, lesmethoden en –middelen; - aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; - doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland); - doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem; - versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties; - samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). <p>Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken.</p> <p>Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>	G.1.1	Uitvoeren doorlichting op basis van vastgesteld plan van aanpak.	4. Eindrapportage gereed.	15 mei 2022	Aruba + Nederland	Deadline is verschoven vanwege extra benodigde gesprekken met leverancier. Vervolgstappen worden bepaald op basis van de uitkomsten van de doorlichting.

Thema H: Versterken rechtsstaat

- Doel**
- een bijdrage leveren aan de versterking van de rechtsstaat, door in ieder geval in te zetten op het versterken van het grenstoezicht, de aanpak van financieel-economische criminaliteit en het verbeteren van het detentiewezen.

Aanduiding	Maatregel	Uitwerkingsactiviteit	Beoogde resultaten	Afgerond	Actor	Toelichting
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	H.1.1 Doorlopend, op basis van op 29 januari 2021 aangeleverde nulmeting.				
H.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe de (fysieke en online) goksector hervormd moet worden. Doelstelling is het verhogen van de inkomsten voor de overheid. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	H.2.1 Behandeling en implementatie Landsverordening Toezicht Kansspelen.	2. Technische assistentie gestart.	Eerste kwartaal 2022	Aruba + Nederland	Technische assistentie wordt opgestart zodra het daartoe benodigde wervingstraject is afgerond.
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	H.9.1 Op basis van vastgesteld plan van aanpak projectfase uitvoeren.	4. Concept wetsontwerp gereed.	1 juli 2022	Aruba + Nederland	De deadline voor het concept wetsontwerp was oorspronkelijk voorzien voor het JVO van januari 2022. Zoals aangegeven in de Uitvoeringsagenda was het onzeker of dit zou worden gehaald. Het concept wetsontwerp zal uiterlijk in het JVO van juli 2022 geagendeerd worden, of zoveel eerder als het gereed is.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Aruba en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	H.12.2 Wijziging van de Landsverordening Criminaliteitsbestrijdingsfonds.	2. nnb	nnb	Aruba + Nederland	Vervolgacties worden bepaald op basis van het voorstel tot wijziging van de Landsverordening Criminaliteitsbestrijdingsfonds (H.12.2.2) dat in december is aangeleverd.
H.13	Aruba komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de ARUMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroommogelijkheden van de ARUMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	H.13.1 Opstellen plan van aanpak gericht op verdere professionalisering van de ARUMIL, waar actualisatie van de Dienstplichtverordening een onderdeel van is.	2. Actualisering dienstplichtverordening.		Aruba + Nederland	Uitvoering geschiedt in goed overleg met de Landen. AUA werkt met Defensie aan de actualisering van de dienstplichtverordening, een specifiekere tijdspad wordt nog bepaald.

Caribisch Orgaan voor Hervorming en
Ontwikkeling i.o.

Landspakket Aruba

Uitvoeringsagenda 1 januari – 31 maart 2022

